

Nr 47.

*Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevil-
ningarna för budgetåret 1949/50, m. m., jämte i äm-
net väckta motioner.*

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevilningarnas belopp för budgetåret 1949/50 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande års riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1949 (Bilaga 1 till 1949 års statsverksproposition: Inkomster å driftbudgeten) har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1949/50 jämte därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därvid anmält riksräkenskapsverkets skrivelse den 6 december 1948 med inkomstberäkning för nämnda budgetår.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit riksdagen besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1949 utgå med en och en halv promille.

Statsverkspropositionen har, såvitt angår det promilletal varmed skogsvårdsavgiften för år 1949 skall utgå, hänvisats till bevillningsutskottet.

I en den 1 april 1949 dagtecknad proposition nr 181 angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1949/50, m. m. har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående grunderna för uttagande av skatt å inkomst och förmögenhet för samma budgetår m. m. Kungl. Maj:t har därvid föreslagit riksdagen att besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1949/50 med 100 procent av grundbeloppet.

Sistnämnda proposition har, såvitt angår berörda procenttal, hänvisats till bevillningsutskottet samt i övrigt dels till statsutskottet dels ock till jordbruksutskottet.

Till bevillningsutskottets behandling ha överlämnats de i anledning av propositionen nr 181 väckta likalydande motionerna I: 298 av herr *Bergvall* m. fl. och II: 379 av herr *Ohlin* m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för den

del av budgetåret 1949/50 som faller inom tiden 1 juli till 31 december med 100 % av grundbeloppet samt för tiden 1 januari till 30 juni med 90 % av grundbeloppet samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa att Kungl. Maj:t måtte omedelbart vidtaga åtgärder för bensinransoneringens avskaffande».

Det i motionerna framställda yrkandet om skrivelse till Kungl. Maj:t rörande åtgärder för bensinransoneringens avskaffande har utskottet upptagit till behandling i sitt betänkande nr 38, varvid utskottet avstyrkt motionerna i denna del. I nu förevarande betänkande behandlas således motionerna, i vad desamma avse procenttalet för uttagandet av den statliga inkomstskatten.

Vad angår de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet i sistnämnda del, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 379.

I det i statsverkspropositionen intagna förslaget till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten under budgetåret 1949/50 äro bevillningarna i överensstämmelse med departementschefens förslag beräknade till följande belopp:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	2 200 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 000 000	
Skogsvårdsavgifter	5 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	150 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskaps-skatt	80 000 000	
Lotterivinstskatt	26 000 000	
Omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m.	50 000 000	2 368 150 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	85 000 000	
Bensinskatt	350 000 000	435 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	225 000 000	
Varuskatt	155 000 000	
Pappersskatt	50 000 000	
Trafikskatt	35 000 000	
Accis å silke	3 700 000	
Accis å margarin och vissa andra fettvaror	20 000 000	
Skatt å kaffe	11 000 000	
Tobaksskatt	455 000 000	
Brännvinstillverkningsskatt	17 000 000	

	Kronor	Kronor
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag	26 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag	30 000 000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å sprit- drycker	450 000 000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin..	36 000 000	
Maltdrycksskatt	65 000 000	
Skatt å läskedrycker	30 000 000	
Statlig nöjesskatt	40 000 000	1 648 700 000
Postverket (överskott)		17 000 000

Beträffande riksstatsförslaget inkomstsida och beräkningen av de särskilda inkomstitlarna har *departementschefen* i statsverkspropositionen lämnat följande redogörelse:

De totala statsintäkterna under budgetåret 1949/50 ha av riksräkenskapsverket uppskattats till 5 201 miljoner kronor, innebärande en ökning i förhållande till de å gällande riksstat uppförda inkomstbeloppen med 187 miljoner kronor samt i förhållande till det beräknade utfallet för löpande budgetår med 287 miljoner kronor. Skatteintäkterna beräknas i förhållande till gällande riksstat stiga från 4 370 till 4 542 miljoner kronor eller med 172 miljoner kronor, medan inkomsterna av uppörd i statens verksamhet beräknas öka med 5 miljoner kronor, folkpensionsavgifterna med 20 miljoner kronor samt inkomsterna av statens kapitalfonder med 6 miljoner kronor. Däremot beräknas en minskning i förhållande till gällande riksstat av diverse inkomster med 16 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för nästa budgetår visar i övrigt följande mera framträdande förändringar i förhållande till gällande riksstat.

I fråga om skatterna beräknas preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. öka med 200 miljoner kronor, varvid ämbetsverket framhållit att i den mån betalning av den på grundval av 1949 års taxering påförda kvarstående skatten kommer att överskjutas till budgetåret 1950/51 en motsvarande reducering komme att ske. Vidare antagas pappersskatt och tobaksskatt öka med 15 resp. 30 miljoner kronor. Å andra sidan beräknas automobilskattemedlen nedgå med netto 35 miljoner kronor samt tullmedel och varuskatt med 15 resp. 10 miljoner kronor.

Beträffande inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har jag funnit mig böra räkna med ett 100 miljoner kronor lägre belopp än riksräkenskapsverket, sammanhängande med att kvarstående skatt grundad på 1949 års taxering möjligen kan komma att delvis inflyta under budgetåret 1950/51. I övrigt har jag ansett mig böra godtaga riksräkenskapsverkets uppskattningar under de olika inkomstitlarna med ett fåtal jämk-

ningar, som innebära en höjning av ämbetsverkets beräkningar med sammanlagt 15 miljoner kronor. Totalinkomsten skulle sålunda bli 85 miljoner kronor lägre än vad riksräkenskapsverket räknat med, eller 5 116 miljoner kronor.

Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Riksräkenskapsverket har beträffande inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. verkställt beräkning av inkomsterna för såväl budgetåret 1948/49 som 1949/50.

Riksräkenskapsverket har därvid med utgångspunkt från taxeringsutfallet i fråga om verksamhetsåret 1947 och den beräknade inkomstutvecklingen under verksamhetsåret 1948 räknat med någon stegring av skatteunderlaget för verksamhetsåret 1949 och den inflytande preliminärskatten under uppbördsåret febr. 1949—jan. 1950. Även för uppbördsåret febr. 1950—jan. 1951 har ämbetsverket ansett sig böra räkna med ytterligare någon stegring. Uppskattningen av denna stegring bygger på följande antaganden. Vad först gäller fysiska personer förutsättes inkomst av jordbruksfastighet komma att år 1948 visa en ökning med 15 % jämfört med år 1947, medan den år 1949 antages ligga på samma nivå som 1948. Inkomsten av arbetsanställning, som för år 1947 stigit med 14 % jämfört med närmast föregående år, beräknas för år 1948 stiga med 10 % i jämförelse med 1947. För år 1949 räknar riksräkenskapsverket även vid en stabiliserad lönenivå med ytterligare någon ökning bl. a. beroende på fortgående överflyttning av arbetskraft från lägre betalda till högre betalda yrken. Fysiska personers inkomster av rörelse samt aktiebolagens inkomster antagas under 1948 komma att icke i mera betydande grad vare sig under- eller överstiga taxeringsresultatet för år 1947. Däremot kunna företagsinkomsterna för år 1949 komma att uppvisa en viss nedgång varvid hänsyn tagits till den skärpta import- och investeringsregleringen samt delvis vikande exportpriser, vilka faktorer enligt ämbetsverket dock äro mycket svårbedömbara. Det förutsättes emellertid, att denna nedgång absolut sett icke skall överstiga den påräkneliga ökningen av de totala löntagarinkomsterna.

Riksräkenskapsverket påpekar att kvarstående skatt för första gången påförts de skattskyldiga vid den hösten 1948 företagna avräkningen beträffande skatten för 1947 års inkomst och förmögenhet. Från länsstyrelserna infordrade uppgifter utvisa att denna skatt uppgår till omkring 830 miljoner kronor. Å andra sidan skall ett belopp av drygt 150 miljoner kronor restitueras. Det förefaller emellertid enligt riksräkenskapsverket som om den kvarstående skattens betydande storlek delvis vore av tillfällig natur. Flera omständigheter i samband med preliminärskatteuppbörden under uppbördsåret 1947—1948 tala härför. Sålunda erinras om att de procentuella avdragen under januari och delvis februari 1947 varit alltför låga samt att den preliminära B-skatten under 1947 i allmänhet grundats på 1946 års taxering, d. v. s. 1945 års inkomst, trots att inkomstökningen från verksamhetsåret 1945 till 1947 beträffande inkomst av jordbruksfastighet och

av rörelse — vid vilka förvärvskällor regelmässigt B-skatt förekommer — varit synnerligen betydande.

Med hänsyn härtill har det syntts försvarligt att räkna med att den kvarstående skatten vid avräkningen på grundval av 1949 års taxering av preliminärskatten för år 1948 gentemot den slutliga skatten för samma år skall visa någon nedgång.

I fråga om den kvarstående skatten på grund av 1948 års taxering har i proposition nr 319 till 1948 års riksdag föreslagits visst anstånd med inbetalningen, i följd varav kan förväntas att densamma skall komma att förfalla till betalning med i stort sett halva sitt belopp i maj 1949 och med sin återstående del i september samma år. Uppbörderna av nämnda skatt skulle sålunda komma att fördelas lika på budgetåren 1948/49 och 1949/50.

Skatt på inkomstökning beräknas inflyta med i runt tal 100 miljoner kronor under innevarande budgetår och med 20 à 30 miljoner kronor under budgetåret 1949/50.

Med utgångspunkt från dessa kalkyler kommer riksräkenskapsverket till det resultatet att bruttoinkomsterna å förevarande riksstatstitel skulle komma att uppgå för budgetåret 1948/49 till omkring 3 900 miljoner kronor och för budgetåret 1949/50 till omkring 4 500 miljoner kronor, varvid differensen mellan budgetåren till betydande del förklaras av det berörda anståndet till budgetåret 1949/50 med slutbetalning av kvarstående skatt.

Då utgifterna å titeln för budgetåret 1948/49 beräknas komma att något överstiga 2 000 miljoner kronor uppskattar riksräkenskapsverket utfallet av inkomstiteln för innevarande budgetår till i runt tal 1 900 miljoner kronor.

Beträffande nästkommande budgetår har riksräkenskapsverket beräknat utgifterna å inkomstiteln på följande sätt. Utbetalningen av kommunal-skattemedel — häri inbegripet dels förskott å kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1949, dels fastighetsskatt, dels slutavräkning på det under kalenderåret 1947 utbetalade förskottet å kommunal inkomstskatt, dels ock viss andel i skatt på inkomstökning — torde under kalenderåret 1949 komma att uppgå till omkring 2 000 miljoner kronor, varav å första hälften av budgetåret 1949/50 skulle falla 1 000 miljoner kronor. På andra hälften av budgetåret beräknas motsvarande utbetalningar — med utgångspunkt från vad verket antagit beträffande inkomstutvecklingen samt under förutsättning av i stort sett oförändrad kommunal utdebitering — belöpa sig till något mer än 900 miljoner kronor. Till kommunalskattemedlen, 1 900 miljoner kronor, skall läggas dels restitution av preliminärskatt, drygt 150 miljoner kronor, samt omföringar av pensionsavgifter, olycksfallsförsäkringsavgifter, skogsvårdsavgifter m. m. med cirka 160 miljoner kronor. Utgifterna å titeln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under nästa budgetår antagas sålunda uppgå till drygt 2 200 miljoner kronor. Då bruttoinkomsterna å titeln uppskattas till omkring 4 500 miljoner kronor, förordar riksräkenskapsverket att inkomstiteln uppföres i riksstaten med 2 300 miljoner kronor. Ämbetsverket framhåller emellertid, att därest anstånd

med erläggande av kvarstående skatt i sinom tid medges även beträffande 1949 års taxering, komma inkomsterna å titeln att reduceras i motsvarande mån.

I överensstämmelse med av överståthållarämbetet gjorda beräkningar har riksräkenskapsverket upptagit inkomsten av kungsskatt för nästa budgetår till 6 miljoner kronor eller 0,5 miljon kronor mindre än innevarande budgetår.

Riksräkenskapsverket har upptagit utskiftningskatt och ersättningskatt för budgetåret 1949/50 till oförändrat belopp, 1 miljon kronor.

Inkomsttiteln skogsvårdsavgifter har för innevarande budgetår i riksstaten upptagits med 4,5 miljoner kronor. Under budgetåret 1947/48 utgjorde inkomsten å titeln 5 miljoner kronor. Skogsstyrelsen har ansett, att samma belopp kan antagas inflyta nästa budgetår, om samma promillesats som för föregående och löpande budgetår, eller en och en halv promille, bestämmes att utgå. I anslutning härtill har riksräkenskapsverket beräknat den sammanlagda inkomsten av skogsvårdsavgiftsmedel för nästa budgetår till 5 miljoner kronor, innebärande en höjning med 0,5 miljon kronor.

Inkomsterna under titeln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter ha av riksräkenskapsverket för nästa budgetår beräknats till oförändrat belopp eller 150 000 kronor.

Av generalpoststyrelsen gjorda beräkningar av inkomsterna av arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt sluta på 54 miljoner kronor för innevarande budgetår och 60 miljoner kronor för budgetåret 1949/50. Riksräkenskapsverket framhåller emellertid att beräkningen icke innefattar något hänsynstagande till den betydande eftersläpning i fråga om inleverering av såväl kvarlåtenskapsskatt som arvslottsskatt som föranletts av den under tiden februari—augusti 1948 rådande arbetskonflikten vid Stockholms rådhusrätt. För senare delen av innevarande budgetår samt för nästa budgetår torde sålunda kunna påräknas en betydligt större inkomst under förevarande titel än vad som framkommer vid en jämförelse med siffrorna för budgetåret 1947/48 och början av löpande budgetår. Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna för innevarande budgetår till 75 miljoner kronor samt förordar att i riksstaten för budgetåret 1949/50 under inkomsttiteln beräknas ett belopp av 80 miljoner kronor, vilket med 5 miljoner kronor understiger i gällande riksstat upptaget belopp.

Lotterivinstskatten, som för budgetåret 1947/48 uppgått till 26,2 miljoner kronor och för det löpande budgetåret beräknas inflyta med ungefär samma belopp, har av riksräkenskapsverket för nästa budgetår uppskattats till 26 miljoner kronor, vilket innebär en höjning med 1 miljon kronor jämfört med innevarande års riksstat.

Inkomsterna av stämpelavgifter under inkomsttiteln omsättnings- och expeditionsstämpel m. m., som i gällande riksstat uppförts med 50 miljoner kronor, beräknas av generalpoststyrelsen för löpande budgetår till 51 miljoner kronor. För budgetåret 1949/50 räknar generalpost-

styrelsen däremot med väsentligt lägre uppbörd särskilt med hänsyn till väntad minskning av stämpelskatten för aktie- och obligationsemissioner. Riksräkenskapsverket, som icke anser sig böra räkna med någon mera betydande nedgång, föreslår, att inkomstiteln upptages med oförändrat 50 miljoner kronor.

Automobilskattemedel. I gällande riksstat ha intäkterna av fordonsskatten och bensinskatten upptagits till 80 resp. 390 miljoner kronor. I det senare beloppet ingå de av 1948 års riksdag beslutade höjningarna av bensinskatten. — För fordonsskattens del har riksräkenskapsverket — under förutsättning att någon nämnvärd avregistrering av fordon på grund av restriktionsåtgärder med avseende å fordonstrafiken icke genomföres — ansett avkastningen under innevarande budgetår kunna beräknas till 85 miljoner kronor. Inkomstiteln har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen även för nästa budgetår uppskattats till 85 miljoner kronor, till vilken beräkning riksräkenskapsverket anslutit sig. — Enligt från statens bränslekommision införskaffade uppgifter rörande den beräknade totala förbrukningen av bensin under tiden fram till utgången av budgetåret 1949/50 har skatten å importerad och inom riket tillverkad bensin ansetts kunna beräknas i anslutning till av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen verkställda kalkyler samt uppskattats till drygt 315 miljoner kronor för budgetåret 1948/49 och till något mer än 330 miljoner kronor för budgetåret 1949/50. Skatten å motorsprit har i enlighet med kontrollstyrelsens beräkningar uppskattats till omkring 1,5 miljon kronor för vardera budgetåret. Inkomsterna av skatt å brännolja, vilka inkomster under budgetåret 1948/49 i fråga om tillägsskatten ej avse skatt för ett helt års konsumtion, beräknar riksräkenskapsverket med ledning av införskaffade uppgifter från länsstyrelserna till omkring 15 miljoner kronor för budgetåret 1948/49 och till något högre belopp för budgetåret 1949/50. För budgetåret 1948/49 tillkommer dessutom den tillfälliga skatten å bensin, vilken redan erlagts och uppgår till omkring 15 miljoner kronor. I enlighet härmed har riksräkenskapsverket beräknat inkomstiteln bensinskatt för budgetåret 1948/49 till 350 miljoner kronor och för budgetåret 1949/50 till samma belopp.

Tullar och acciser. Inkomstiteln tullmedel, som under budgetåret 1947/48 gav en behållen intäkt av 314 miljoner kronor, är i riksstaten för löpande budgetår upptagen till 240 miljoner kronor. Vid en i november 1948 gjord beräkning har generaltullstyrelsen beräknat nettouppbödden för innevarande budgetår till 240 miljoner kronor och för nästa budgetår till 225 miljoner kronor. Därvid har styrelsen räknat med en importnedskärning från 1948 års nivå av omkring 10 %. Med utgångspunkt från det förhållandet att 1948 års importvärde, som vid utgången av september månad nått 3,7 miljarder kronor, kan beräknas uppgå till lägst 4,8 miljarder kronor, antager styrelsen att importvärdet för innevarande och nästkommande budgetår kommer att belöpa sig till 4,5 resp. 4,3 miljarder kronor. Den häremot

svarande tullmedelsuppbörden skulle normalt ungefärligen motsvara 265 resp. 250 miljoner kronor, vilka belopp emellertid böra något minskas med hänsyn till en under senare år märkbar nedgång av tulluppbördens storlek i förhållande till importens värde, beroende bl. a. på förskjutningar i importens sammansättning. Riksräkenskapsverket förordar, att uppbörden av tullmedel för budgetåret 1949/50 beräknas till 225 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomsttiteln *v a r u s k a t t*, varunder även redovisas intäkten av pälsvaruskatten samt den särskilda försäljningsskatten å mattor, guldsmedsvaror och grammofonvaror, upptagen till ett belopp av 160 miljoner kronor. I anslutning till beräkningar av kontrollstyrelsen, generaltullstyrelsen och länsstyrelserna om utfallet av inkomsttiteln — ehuru med avrundning av beloppen — beräknar riksräkenskapsverket, att inkomsten å titeln för löpande budgetår kommer att uppgå till 165 miljoner kronor, och föreslår, att inkomsttiteln i riksstaten för budgetåret 1949/50 upptages till 150 miljoner kronor.

Inkomsttiteln *p a p p e r s s k a t t* är i riksstaten för innevarande budgetår upptagen till 35 miljoner kronor. Enligt de beräkningar, som verkställt av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen, skulle å titeln för budgetåren 1948/49 och 1949/50 inflyta cirka 36 resp. 50 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har med avrundning av beloppen godtagit dessa beräkningar.

Trafikskatten, som i gällande riksstat upptagits till 35 miljoner kronor, beräknas av järnvägsstyrelsen till oförändrat 35 miljoner kronor för ettvarvt av budgetåren 1948/49 och 1949/50. Riksräkenskapsverket har anslutit sig till järnvägsstyrelsens beräkningar.

Riksräkenskapsverket har, i överensstämmelse med av generaltullstyrelsen gjord beräkning, uppskattat inkomsterna för nästa budgetår av *a c c i s å s i l k e*, som för löpande budgetår i riksstaten uppförts med 3,5 miljoner kronor, till 3,7 miljoner kronor.

Inkomsttiteln *a c c i s å m a r g a r i n o c h v i s s a a n d r a f e t t v a r o r* anser riksräkenskapsverket, med stöd av livsmedelskommissionens beräkningar, böra för nästa budgetår uppföras med 20 miljoner kronor, innebärande en höjning med 1 miljon kronor.

I nära överensstämmelse med av generaltullstyrelsen och livsmedelskommissionen uppgjorda kalkyler beräknar riksräkenskapsverket, att *s k a t t å k a f f e* skall inflyta under löpande budgetår med 12,25 miljoner kronor, och föreslår, att i riksstaten för nästa budgetår inkomsttiteln upptages till oförändrat 11 miljoner kronor.

I gällande riksstat har *t o b a k s s k a t t e n* upptagits till 420 miljoner kronor. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet har beräknat tobaksskatten för såväl innevarande som nästkommande budgetår till 430 miljoner kronor under förutsättning av någorlunda oförändrade konjunkturförhållanden, utförsäljningspriser och importmöjligheter. Riksräkenskapsverket anser sig med hänvisning till uppbördssiffror, vilka utvisa att den för de första fyra månaderna av löpande budgetår inlevererade tobaksskatten

uppgått till 155 miljoner kronor, kunna beräkna tobaksskatten för innevarande budgetår till 450 miljoner kronor samt förordar, att samma belopp, 450 miljoner kronor, uppföres i riksstaten för budgetåret 1949/50.

Brännvinstillverkningsskatten har i gällande riksstat upptagits till 21 miljoner kronor. För budgetåret 1949/50 har kontrollstyrelsen beräknat intäkten till 17 miljoner kronor. Mot denna uppskattning har riksräkenskapsverket icke haft någon erinran.

Riksräkenskapsverket föreslår att inkomsterna av partihandelsbolag, vilka för innevarande budgetår upptagits med 27 miljoner kronor, för budgetåret 1949/50 beräknas till 26 miljoner kronor.

Inkomsterna av detaljhandelsbolag ha i riksstaten för löpande budgetår upptagits med 30 miljoner kronor. I anslutning till av kontrollstyrelsen gjorda beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket här avsedda inkomster för innevarande budgetår till 33 miljoner kronor och föreslår, att inkomstiteln för nästa budgetår upptages med 30 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker har i riksstaten för löpande budgetår uppförts med 450 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen beräknar, att inkomsterna å titeln för budgetåren 1948/49 och 1949/50 skola inflyta med 445 resp. 435 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som funnit sig ej böra räkna med någon mera betydande nedgång i inkomstillflödet, uppskattar emellertid inkomsterna å förevarande titel till 450 miljoner kronor under budgetåret 1948/49 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1949/50 beräknas till samma belopp, 450 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatten å vin har i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 36 miljoner kronor och torde enligt av kontrollstyrelsen nu gjorda beräkningar ge denna intäkt. Med hänsyn till den ovissa utvecklingen har styrelsen ansett inkomsterna för nästa budgetår böra upptagas med 35 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som beräknat inkomsterna för budgetåret 1948/49 till 36 miljoner kronor, har för nästa budgetår räknat med oförändrat belopp, 36 miljoner kronor.

Maltdrycksskatten, som i gällande riksstat upptagits till 70 miljoner kronor, beräknas av kontrollstyrelsen inflyta med 63 miljoner kronor. Styrelsen har, under antagande av fortsatt konsumtionsminskning, uppskattat inkomsten för nästa budgetår till 60 miljoner kronor. Med stöd av kontrollstyrelsens uppskattning beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av maltdrycksskatt under budgetåret 1948/49 till 65 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket anser sig för sin del böra räkna med ungefär samma inkomster å förevarande titel under nästkommande budgetår samt föreslår därför, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1949/50 upptages till 65 miljoner kronor.

Med stöd av kontrollstyrelsens beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna av skatt å läskedrycker under budgetåret 1948/49 till 28 miljoner kronor, vilket belopp understiger det i riksstaten

upptagna med 2 miljoner kronor. Den sålunda beräknade bristen förklaras i huvudsak av den ur försäljningssynpunkt ogynnsamma sommaren år 1948. Läskedrycksskatten torde med hänsyn härtill enligt ämbetsverket i riksstaten för budgetåret 1949/50 kunna upptagas till 30 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten å titeln *statlig nöjesskatt*, som i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 40 miljoner kronor, komma att uppgå till 33,6 miljoner kronor under budgetåret 1948/49 och obetydligt lägre belopp under budgetåret 1949/50. Riksräkenskapsverket beräknar emellertid med stöd av uppbördssiffrorna inkomsterna under titeln för innevarande budgetår till 40 miljoner kronor och föreslår att inkomstposten för nästa budgetår upptages till likaledes 40 miljoner kronor.

I fråga om beräkningen av de olika inkomsttitlarna ansluter jag mig, där icke annat anges i det följande, till riksräkenskapsverkets förslag.

Vid beräkningen av titeln *preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* har riksräkenskapsverket utgått från att uppbörden av kvarstående skatt på grund av 1949 års taxering helt kommer att falla på budgetåret 1949/50 och icke till någon del förskjutas till det där-efter följande budgetåret. Beträffande den kvarstående skatten på grund av 1948 års taxering kommer uppbörden att fördela sig på budgetåren 1948/49 och 1949/50 till följd av riksdagens beslut om anstånd med erläggandet av denna skatt. Då man enligt min mening icke bör bortse från möjligheten, att visst anstånd med erläggandet av ifrågavarande skatt under år 1950 kan komma att genomföras, och i avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag — med utgångspunkt från att den statliga inkomstskatten alljämt uttages med 100 procent av grundbeloppet — att inkomsttiteln nu preliminärt upptages med ett 100 miljoner kronor lägre belopp än riksräkenskapsverket beräknat, eller 2 200 miljoner kronor. Sistnämnda belopp överstiger det i gällande riksstat uppförda med 100 miljoner kronor.

Jag gör i det följande hemställan om att skogsvårdsavgifterna för år 1949, liksom för år 1948, fastställas till det i förordningen om skogsvårdsavgift angivna maximitalet 1,5 promille. I enlighet härmed beräknar jag titeln *skogsvårdsavgifter* till av riksräkenskapsverket föreslaget belopp av 5 miljoner kronor.

Vad angår *varuskatten*, som i riksstaten för innevarande budgetår är uppförd med 160 miljoner kronor, kan denna enligt av riksräkenskapsverket från kontrollstyrelsen, generaltullstyrelsen och länsstyrelserna inhämtade uppgifter för nästa budgetår beräknas inflyta med ca 153 miljoner kronor. Jag förordar, att titeln uppföres med ett till 155 miljoner kronor avrundat belopp, vilket föranleder en ökning i förhållande till riksräkenskapsverkets beräkningar med 5 miljoner kronor.

I fråga om inkomsttiteln *tobaksskatt*, som av riksräkenskapsverket för innevarande budgetår beräknats utfalla med 450 miljoner kronor och för nästa budgetår uppskattats till samma belopp, anser jag, att man bör

kunna räkna med någon ökning för sistnämnda budgetår. Jag förordar därför, att titeln upptages till ett 5 miljoner kronor högre belopp än riksräkenskapsverket beräknat.

I propositionen nr 181 har föreslagits ny beräkning av vissa inkomstitlar. *Departementschefen* har därvid anfört bl. a. följande:

I skrivelse den 24 mars 1949 har *riksräkenskapsverket* jämlikt gällande instruktion avlämnat förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomstitlarna för budgetåret 1949/50. Vid beräkningens verkställande har ämbetsverket liksom under tidigare år från vederbörande myndigheter införskaffat nya uppgifter rörande de större inkomstitlarna ävensom vissa speciellt konjunkturkänsliga inkomstitlar. Beträffande de olika inkomstitlarna har riksräkenskapsverket i huvudsak anfört följande.

Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Denna inkomstitel upptogs i riksräkenskapsverkets decemberberäkning till 2 300 miljoner kronor. I statsverkspropositionen sänktes detta belopp till 2 200 miljoner kronor med hänsyn till att visst anstånd med erläggande av kvarstående skatt under år 1950 kunde komma att medgivas. Sedan riksräkenskapsverkets beräkning avgavs, ha vissa uppgifter om preliminärskatteuppbörden i januari och mars innevarande år blivit tillgängliga, varjämte uppgifter nu föreliggande om det belopp, som under första hälften av budgetåret 1949/50 skall utbetalas till kommunerna. Dessa uppgifter giva ej anledning till ändring av den av riksräkenskapsverket förut avgivna beräkningen rörande denna inkomstitel. Ett osäkerhetsmoment ligger dock i svårigheten att beräkna, hur den kvarstående skatten på grund av 1948 års taxering efter det medgivna anståndet med dess erläggande kommer att fördela sig på det löpande budgetåret och budgetåret 1949/50. Riksräkenskapsverket vill vidare understryka, att ämbetsverket för sin del saknar hållpunkter för ett bedömande av i vilken utsträckning det i riksräkenskapsverkets decemberberäkning upptagna beloppet bör reduceras i anledning av vad i statsverkspropositionen uttalats rörande anstånd med erläggande av kvarstående skatt på grund av 1949 års taxering.

Arvslotsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt. I statsverkspropositionen är denna inkomstitel upptagen till 80 miljoner kronor. Enligt av generalpoststyrelsen den 25 februari 1949 avgiven beräkning uppskattas inkomsten till 64 miljoner kronor, varav arvslotsskatt 32 miljoner kronor, gåvoskatt 8 miljoner kronor och kvarlåtenskapsskatt 24 miljoner kronor. Vid avgivandet av sin decemberberäkning ansåg sig riksräkenskapsverket sakna tillräcklig grund för ett frångående av 1945 års statsskatteberedningsberäkning av den årliga avkastningen av kvarlåtenskapsskatten samt uppskattade i enlighet härmed uppbörden av denna skatt för budgetåret 1949/50 till 40 miljoner kronor. Med hänsyn till nu föreliggande uppgifter om den faktiska uppbörden anser sig riksräkenskapsverket emellertid böra räkna med väsentligt lägre inkomster av kvarlåtenskapsskatt. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att inkomstiteln arvslotsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt i det slutliga riksstatsförslaget upptages till 70 miljoner kronor.

Lotterivinstskatt. I statsverkspropositionen har lotterivinstskatten beräknats till 26 miljoner kronor. I sin förnyade beräkning har generalpoststyrelsen med vidhållande av tidigare gjord beräkning uppskattat uppbörden under nästa budgetår till 25 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning.

Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. Denna titel beräknades i december 1948 av riksräkenskapsverket till 50 miljoner kronor och upptogs i statsverkspropositionen till detta belopp. Generalpoststyrelsen har nu liksom i sin ursprungliga beräkning uppskattat titeln till 45 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för det löpande budgetåret beräknat inkomsten å denna titel till 50 miljoner kronor, föreslår, att inkomstiteln även för budgetåret 1949/50 upptages till 50 miljoner kronor.

Fordonsskatt. I statsverkspropositionen har denna inkomstitel upptagits till 85 miljoner kronor. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppskattar i skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 innevarande mars inkomsterna å titeln till 90 miljoner kronor. Man synes emellertid böra räkna med att tillförseln av nya fordon väsentligen kommer att tagas i anspråk för ersättning av förslitna fordon. Med hänsyn till föreliggande uppgifter om fordonsbeståndets storlek anser riksräkenskapsverket därför skäl saknas att frångå statsverkspropositionens beräkning.

Bensinskatt. Denna skatt, som i statsverkspropositionen upptagits till 350 miljoner kronor, har nu av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till 385 miljoner kronor. Härvid har styrelsen antagit, att inkomsten av bensinskatt kommer att stiga i proportion till av styrelsen förutsedd ökning av fordonsbeståndet. Generaltullstyrelsen har beräknat nettouppbördens av bensinskatt för importerad bensin till 270 miljoner kronor, och kontrollstyrelsen har beräknat uppbörden av skatt å inom riket tillverkad bensin och motorsprit till 75 miljoner kronor, varav 4 miljoner kronor uppgivits avse skatt å motorsprit. Enligt från statens bränslekommission införskaffade uppgifter rörande den beräknade totala förbrukningen av bensin synes skatten å importerad och inom riket tillverkad bensin kunna uppskattas till drygt 335 miljoner kronor. Inkomsten av skatt å brännolja, som i riksräkenskapsverkets decemberberäkning med ledning av uppgifter från länsstyrelserna beräknades till drygt 15 miljoner kronor, torde med hänsyn till numera föreliggande uppgifter om uppbörden under nu löpande budgetår böra uppskattas till ej oväsentligt högre belopp. Å andra sidan torde titeln komma att belastas med viss skatterestitution till jordbrukare och fiskare. Riksräkenskapsverket anser sig ej böra föreslå någon ändring av den i statsverkspropositionen upptagna inkomsten å denna titel.

Tullmedel. Denna inkomstitel upptogs i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning i december 1948 i enlighet med generaltullstyrelsens beräkning till 225 miljoner kronor, vilket belopp även godtogts i statsverkspropositionen. Generaltullstyrelsen förordar i skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 februari 1949, att tullmedlen beräknas till 210 miljoner kronor. Härvid har generaltullstyrelsen utgått från dels en ytterligare nedskärning av importvärdet under år 1949 med 100 miljoner kronor till 4 200 miljoner kronor, dels en större förskjutning av importen än vad tidigare beräknats till förmån för råvaror, halvfabrikat och andra dylika lågt tullbelagda eller helt tullfria varor, varigenom uppbörden av tullmedel skulle komma att utgöra endast något över 5 procent av den totala importens värde mot förut beräknade $5\frac{1}{2}$ procent. Riksräkenskapsverket ansluter sig till generaltullstyrelsens senaste beräkning och föreslår alltså, att tullmedlen i det slutliga riksstatsförslaget beräknas till 210 miljoner kronor.

Varuskatt. I riksräkenskapsverkets decemberberäkning upptogs varuskatten till ett till 150 miljoner kronor avjämnat belopp, vilket i statsverkspropositionen höjdes till 155 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen ha i till riksräkenskapsverket avgivna förnyade beräkningar liksom tidigare upptagit uppbörden av varuskatt till 145 respektive 6 miljoner kronor, vartill kommer den kvarstående uppbörden av allmän om-

sättningsskatt, som torde uppgå till ett par miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning av denna inkomsttitel.

Pappersskatt. Denna titel beräknades i statsverkspropositionen till 50 miljoner kronor. Enligt från kontrollstyrelsen erhållna uppgifter torde skatten å varor, som tillverkas inom riket, böra beräknas till ett till 45 miljoner kronor nedsatt belopp med hänsyn till föreslagna restitutioner av pappersskatt. Generaltullstyrelsen beräknar inkomsten av pappersskatt, som uppbäres av tullverket, till 1 miljon kronor. I enlighet med kontrollstyrelsens och generaltullstyrelsens beräkningar förordar riksräkenskapsverket, att inkomsten av pappersskatt för budgetåret 1949/50 beräknas till 46 miljoner kronor.

Trafikskatt. I statsverkspropositionen har trafikskatten beräknats till 35 miljoner kronor. Järnvägsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 mars 1949 beräknat uppbörden av trafikskatt till 34 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner emellertid ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning.

Tobaksskatt. I statsverkspropositionen beräknades denna inkomsttitel till 455 miljoner kronor. Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 26 februari 1949 uppskattat tobaksskatten till 430 miljoner kronor. För det löpande budgetåret beräknas skatten till 435 miljoner kronor. Med utgångspunkt från inkomsterna av tobaksskatt under de senast förflutna sex månaderna beräknar riksräkenskapsverket i anslutning till aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolets kalkyl tobaksskatten till 430 miljoner kronor för nästa budgetår.

Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker. Denna inkomsttitel har kontrollstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 februari 1949 beräknat till 450 miljoner kronor eller samma belopp som i statsverkspropositionen, och riksräkenskapsverket förordar, att titeln upptages till nämnda belopp i det slutliga riksstatsförslaget.

Omsättnings- och utskänkningskatt å vin. Denna titel beräknades av riksräkenskapsverket i december 1948 till 36 miljoner kronor, vilket belopp godtog i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen har nu liksom i sin ursprungliga beräkning uppskattat uppbörden under nästa budgetår till 35 miljoner kronor. Under innevarande budgetår beräknas å denna inkomsttitel inflyta 36 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner icke anledning frånga sin tidigare beräkning av uppbörden för budgetåret 1949/50.

Maltdrycksskatt. Denna skatt beräknades i riksräkenskapsverkets decemberberäkning till 65 miljoner kronor och upptogs med detta belopp i statsverkspropositionen. Under innevarande budgetår beräknas maltdrycksskatten ge 65 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 februari 1949 beräknat skatten till 63 miljoner kronor för budgetåret 1949/50, vilket innebär en höjning med 3 miljoner kronor av styrelsens ursprungliga beräkning. Riksräkenskapsverket finner ej skäl föreligga att frånga statsverkspropositionens beräkning på denna punkt.

Skatt å läskedrycker. För innevarande budgetår beräknas denna skatt lämna en inkomst av 28 miljoner kronor mot i riksstaten upptagna 30 miljoner kronor. Nedgången torde i huvudsak förklaras av den ur försäljnings-synpunkt ogynnsamma sommaren år 1948. I riksräkenskapsverkets i december avgivna inkomstberäkning upptogs skatten för nästa budgetår till 30 miljoner kronor, vilket belopp godtog i statsverkspropositionen. I kontrollstyrelsens förnyade beräkning har uppbörden uppskattats till 27 miljoner kronor, vilket belopp överstiger det av styrelsen ursprungligen beräknade med 1 miljon kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreligga att frånga sin tidigare beräkning av denna titel.

Statlig nöjesskatt. I statsverkspropositionen har denna skatt upptagits till 40 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknas inkomsttiteln lämna en avkastning av 40 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning.

I propositionen nr 181 har *departementschefen* vidare anfört bl. a. följande.

Riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar av statsintäkterna för nästa budgetår ha endast i några i det följande berörda fall givit mig anledning att frånga de i statsverkspropositionen gjorda beräkningarna. Beträffande inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. föreslår jag med utgångspunkt från riksräkenskapsverkets beräkning, att titeln upptages till 2 200 miljoner kronor. Jag förutsätter således, att anståndsförfarande kommer att tillämpas vid inbetalning av kvarstående skatt i anledning av 1949 års taxering. I fråga om inkomsttiteln arvsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt föreligga nu uppgifter om den faktiska uppbörden, vilka giva anledning till antagande att lägre inkomster av kvarlåtenskapsskatten komma att inflyta än tidigare räknats med. Jag förordar därför i anslutning till riksräkenskapsverkets beräkning, att denna titel i riksstaten uppföres med 70 miljoner kronor. I statsverkspropositionen föreslog jag, att tobaksskatten, som av riksräkenskapsverket då beräknades utfalla med 450 miljoner kronor för det löpande budgetåret och för nästa budgetår uppskattades till samma belopp, höjdes något i förhållande till utfallsberäkningen. Enligt av riksräkenskapsverket nu lämnade uppgifter beräknas uppbörden för det löpande budgetåret endast giva 435 miljoner kronor. Ämbetsverket har med hänsyn till inkomsterna under de senaste månaderna föreslagit en ytterligare nedräkning med 5 miljoner kronor för nästa budgetår. Jag föreslår, att inkomsttiteln tobaksskatt upptages till samma belopp som det beräknade utfallet, vilket i förhållande till statsverkspropositionens beräkningar innebär en minskning med 20 miljoner kronor. Beträffande övriga inkomsttitlar, för vilka riksräkenskapsverket nu föreslagit viss nedräkning, nämligen tullmedel, pappersskatt och totalisatormedel, finner jag ej anledning att föreslå någon ändring. Jag utgår därvid från att sådan osäkerhet alltid måste i stort sett vidlåda beräkningarna av statsintäkterna, att även om måhända en del av titlarna icke komma att utfalla enligt beräkningarna, uppkommande brister i viss utsträckning böra kunna kompenseras med merinkomster å andra titlar.

Utöver de ändringar, som sålunda i samband med riksräkenskapsverkets beräkningar föreslagits, förordar jag, att inkomsttiteln accis å margarin och vissa andra fettvaror nedräknas med 12 miljoner kronor till 8 miljoner kronor med hänsyn till av Kungl. Maj:t beslutad sänkning av margarinaccisen i samband med upphävande av ransoneringen av matfett och ändring av priserna för smör och margarin. De beräknade inkomsterna för nästa budgetår, som i statsverkspropositionen upptogs till 5 116 miljoner kronor, skulle sålunda med utgångspunkt från nu föreslagna ändringar uppgå till (5 116 — 10 — 20 — 12 =) 5 074 miljoner kronor.

Jag framlägger i det följande förslag om att de olika inkomsttitlarna i

riksstaten uppföras i enlighet med vad i det föregående anförts. Samtidigt därmed framlägger jag förslag rörande grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under nästkommande budgetår. I årets statsverksproposition utgick jag från att någon ändring av den statliga inkomstskatten icke skulle äga rum utan att den även efter den 1 juli 1949 skulle utgå med 100 procent av grundbeloppet. Beträffande procenttalet för nästkommande budgetårs *förra* hälft vill jag erinra om att detta procenttal — jämlikt stadgande i 12 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt — skall bestämmas till samma tal som gällt för innevarande budgetårs *senare* hälft d. v. s. till 100. Vad åter angår nästkommande budgetårs *senare* hälft, för vilken tid procenttalet icke är i förväg bundet, ha de nu verkställda beräkningarna av inkomsterna och utgifterna under nästa budgetår icke givit anledning till frångående av den i statsverkspropositionen intagna ståndpunkten. Visserligen beräknas budgetöverskottet nu till ett ca 100 miljoner kronor lägre belopp än i statsverkspropositionen men vad jag i denna uttalade om att det rådande läget i fråga om den samhälls-ekonomiska balansen icke kunde utgöra tillräcklig motivering för att genom skatteskärpning öka överbalanseringen synes mig alljämt äga giltighet. Jag förordar i enlighet härmed, att för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser den statliga inkomstskatt, som skall ingå i den preliminära skatten för budgetåret 1949/50, uttages med 100 procent av grundbeloppet såväl för budgetårets förra som för dess senare hälft.

Beträffande den slutliga inkomstskatten på grund av 1949 års taxering vill jag erinra om att denna skatt — jämlikt bestämmelserna i 12 § förordningen om statlig inkomstskatt — automatiskt utgår efter enahanda procenttal av grundbeloppen som gällt med avseende å motsvarande preliminära skatt för kalenderåret 1948.

I anslutning till vad departementschefen sålunda anført har Kungl. Maj:t i propositionen nr 181 föreslagit riksdagen att upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1949/50 enligt en vid statsrådsprotokollet såsom *Bihang A* fogad specifikation. Denna specifikation överensstämmer med statsverkspropositionens förslag till beräkning av bevillningarna med undantag av att inkomsttiteln arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapskatt upptagits till 70 miljoner kronor, att inkomsttiteln accis å margarin och vissa andra fettvaror upptagits till 8 miljoner kronor samt att inkomsttiteln tobaksskatt upptagits till 435 miljoner kronor.

De i propositionen nr 181 föreslagna beräkningarna av inkomsterna å de nu nämnda inkomsttitlarna innebära således följande *minskningar* i förhållande till statsverkspropositionens motsvarande beräkningar, nämligen arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapskatt med 10 miljoner kronor, accis å margarin och vissa andra fettvaror med 12 miljoner kronor samt tobaksskatt med 20 miljoner kronor eller alltså en sammanlagd minskning med 42 miljoner kronor.

I de likalydande *motionerna* I: 298 och II: 379 har framhållits angelägenheten av att riksdagen redan i år fattade beslut om en sänkning av skatte-trycket. Då å andra sidan någon väsentlig reduktion av budgetöverskottet icke borde äga rum, måste skattelättnaderna hållas inom snäva gränser. Motionärerna ansåge, att skattesänkningen borde ske genom en reduktion av uttagningsprocenten vid inkomstbeskattningen av enskilda personer från 100 till 90 procent. En sådan reduktion skulle minska inkomsterna för statskassan under nästkommande budgetår med $\frac{1}{10}$ av skatterna under 6 månader eller med omkring 65 miljoner kronor. Såsom skäl för en sådan provisorisk skattejustering, vilken icke på något sätt föregrepe resultatet av den nyligen beslutade översynen av skattesystemet, pekades särskilt på den omständigheten att de senaste årens inflation höjt den nominella inkomstnivån, vilket med rådande skatteskalor innebure en ej oväsentlig skärpning av skatte-trycket, som icke varit avsedd. Den, som nu hade en taxerad inkomst av 6 600 kronor i stället för 6 000 kronor för ett par år sedan, hade i verkligheten i stort sett oförändrad realinkomst men betalade till staten en rätt väsentligt höjd andel i skatt. Detsamma gällde över hela linjen för alla skattebetalare, ehuru i något skiftande grad. En viss sänkning av inkomstbeskattningen såsom kompensation för denna genom inflationen åstadkomna men aldrig avsedda skatteskarvning vore alltså starkt motiverad.

Den av motionärerna föreslagna sänkningen av inkomstbeskattningen skulle medföra en lättnad för det stora flertalet skattebetalare. Undantagna bleve endast de allra största inkomsttagarna och de personer med stora inkomster, som vore innehavare av miljonförmögenheter. Om det skulle visa sig önskvärt, att den i år möjliga skattelättnaden ej till så stor del träffade de denna grupp i inkomstavseende närstående som fallet bleve genom en uttagningsprocent av 90 över hela linjen, erbjöde sig möjligheten att antingen skattereduktionen begränsades till ett visst maximibelopp eller också metoden att för inkomstbelopp överskjutande viss storlek en uttagningsprocent mellan 90 och 100 fastställdes.

Motionärerna ville emellertid starkt understryka, att även konsumtionsbeskattningen i vårt land på vissa punkter vore för hög och därför så snart som möjligt borde reduceras. Detta gällde särskilt beskattningen av papper och den extra beskattningen av bensin.

Täckning för de genom inkomstskattens sänkning för statskassan förlorade 65 miljoner kronorna kunde erhållas dels genom upphävande av bensinransoneringen, varigenom statskassan kunde antagas bekomma omkring 45 miljoner kronor i ökade skatteintäkter, dels ock genom bifall till en av motionärer från folkpartiet föreslagen avveckling av vissa importsubventioner, varigenom skulle inträda en besparing för statsverket av 22,5 miljoner kronor.

Utskottet. I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1949 utgå med en och en halv promille. Kungl. Maj:t har vidare i den före-

liggande propositionen nr 181 förordat, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1949/50 med 100 procent av grundbeloppet. I sistnämnda proposition har Kungl. Maj:t vidare avgivit förslag till beräkning av bevillningarna för budgetåret 1949/50.

I de likalydande motionerna I: 298 och II: 379 har yrkats, att det procenttal, med vilket den statliga inkomstskatten skall utgå under andra hälften av budgetåret 1949/50, skall bestämmas till 90. För erhållande av täckning för det inkomstbortfall, som därigenom skulle uppkomma för statsverket och som av motionärerna beräknats till 65 miljoner kronor, har i motionerna anvisats bl. a. bensinransoneringens avskaffande, varigenom enligt motionärernas beräkning skulle uppkomma en ökning av de i form av bensinskatt till statsverket inflytande skatteintäkterna av omkring 45 miljoner kronor. I enlighet härmed har i motionerna jämväl yrkats, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om åtgärder för bensinransoneringens avskaffande. Sistnämnda del av motionerna har av utskottet upptagits till behandling i betänkandet nr 38.

Såsom framgår av utskottets betänkande nr 38 har utskottet avstyrkt de ifrågavarande motionerna, i vad desamma avse frågan om bensinransoneringens avskaffande. Utskottets i nämnda betänkande gjorda hemställan har bifallits av riksdagen (riksdagens skrivelse den 18 maj 1949, nr 252). På grund av riksdagens beslut i detta hänseende står således den av motionärerna anvisade utvägen till erhållande av täckning för det genom en sänkning av skatteprocenten uppkommande inkomstbortfallet icke öppen. Vid bifall till motionerna i nu ifrågavarande del skulle alltså inträda en avsevärd minskning av överbalanseringen å driftbudgeten för nästkommande budgetår. Eftersom enligt gällande bestämmelser procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande skall vara detsamma under hela kalenderåret 1950, skulle vid bifall till motionerna en minskning av skatteintäkterna för staten uppkomma jämväl för budgetåret 1950/51.

Enligt statsverkspropositionen beräknades överskottet å driftbudgeten för nästkommande budgetår till 721 miljoner kronor. I propositionen nr 181 beräknas detta budgetöverskott till 618 miljoner kronor. Ehuru enligt sedermera verkställda beräkningar budgetöverskottet å driftbudgeten för nästkommande budgetår på grund av beräknade besparingar å vissa anslag synes kunna uppskattas till omkring 670 miljoner kronor, anser utskottet icke tillräddligt att genom en nu beslutad sänkning av den direkta beskattningen minska detta budgetöverskott. Utskottet vill härvid erinra om att överbalanseringen av budgeten väsentligen uppkommit genom de vid 1948 års riksdag beslutade skärpningarna av vissa konsumtionsskatter, vilka skärpningar i enlighet med utskottets förslag i dess av innevarande års riksdag godkända betänkanden nr 38 och 39 skola bibehållas under nästkommande budgetår. Då dessa skatteskrävningar vid tillkomsten av desamma uttryckligen förklarades vara av tillfällig art, bör enligt utskottets mening en sänkning av den statliga inkomstbeskattningen icke ifrågakomma, innan spörsmålet

om avvecklingen av skärpningarna i konsumtionsbeskattningen tagits under omprövning.

Utskottet får i detta sammanhang erinra om att enligt Kungl. Maj:ts be- myndigande den 22 april 1949 sakkunniga tillkallats med uppdrag att verk- ställa en översyn av skatterna till staten och deras verkningar. Då syftet med denna utredning är bl. a. att undersöka möjligheterna till ett lägre sam- lat skattetryck och hur en rimlig fördelning av detsamma skall ha så litet ogynnsamma verkningar som möjligt på produktionen, finner utskottet jäm- väl denna omständighet tala för att en sänkning av procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande för närvarande ej sker. Utskottet till- styrker således propositionen nr 181 i denna del och avstyrker motionerna I: 298 och II: 379, i vad desamma gälla samma fråga.

Mot det i statsverkspropositionen framlagda förslaget angående skogs- vårdavgiften för år 1949 har utskottet intet att erinra. Utskottet finner ej heller anledning till erinran mot de av departementschefen i propositionen nr 181 gjorda inkomstberäkningarna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 181 framlagda förslag angående skattepro- centen och med avslag å de likalydande motionerna I: 298 av herr Bergvall m. fl. och II: 379 av herr Ohlin m. fl., i vad motionerna avse skatteprocenten, besluta, att statlig in- komstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. för- ordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1949/50 med 100 procent av grund- beloppet;

B) att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående skogs- vårdavgiften besluta, att skogsvårdavgift enligt förordning- en om skogsvårdavgift skall för år 1949 utgå med en och en halv promille; samt

C) att bevillningarna för budgetåret 1949/50 måtte be- räknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Preliminär skatt å inkomst		
och förmögenhet m. m.	2 200 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
Utskiftningskatt och ersätt-		
ningskatt	1 000 000	
Skogsvårdavgifter	5 000 000	

	Kronor	Kronor
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	150 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	70 000 000	
Lotterivinstskatt	26 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	50 000 000	2 358 150 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	85 000 000	
Bensinskatt	350 000 000	435 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	225 000 000	
Varuskatt	155 000 000	
Pappersskatt	50 000 000	
Trafikskatt	35 000 000	
Accis å silke	3 700 000	
Accis å margarin och vissa andra fettvaror	8 000 000	
Skatt å kaffe	11 000 000	
Tobaksskatt	435 000 000	
Brännvinstillverkningskatt..	17 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	26 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	30 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker..	450 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å vin	36 000 000	
Maltdrycksskatt	65 000 000	
Skatt å läskedrycker	30 000 000	
Statlig nöjesskatt	40 000 000	1 616 700 000
Postverket (överskott)		17 000 000

Stockholm den 19 maj 1949.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Sjö Dahl, Ekman, Heüman, Falk, Wehtje, Rosander, Sjö, Petrén, Niklasson och Isaksson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Olsson i Gävle, Sandberg, Kristensson i Osby, Sundström, Hagberg i Malmö, Olofsson, Andersson i Dunker, Bladh, Kärrlander och Wedén.

Reservationer:

I) av herrar *Wehtje, Isaksson och Hagberg* i Malmö, vilka anfört:

»I de reservationer till båda kamrarnas protokoll, högerns ledamöter anförde mot 1947 års skattebeslut, framhölls att det beslutade skattesystemet genom sina återverkningar på arbetsvilja, sparvilja och företagarlust var ägnat 'att hålla tillbaka välståndsutvecklingen i vårt land till skada inte bara för dem, av vilka nya offer nu krävas, utan för hela vårt folk'.

Vid 1948 års riksdag begärdes i en partimotion från högern översyn över skattesystemet samt att därpå grundade förslag om skattelindringar skyndsamt måtte framläggas. Hade denna motion bifallits, hade vid detta års riksdag beslut kunnat fattas om inbördes sammanhängande, väl avvägda skattelättnader, vilka kunnat träda i kraft den 1 januari 1950.

Sedan i år kravet upprepats, har riksdagen begärt sådan översyn. Sakkunniga äro tillkallade, och finansministern har i sina direktiv framhållit att antingen borde 'arbetet med översyn av det statliga skattesystemet' vara slutfört 'redan i början av nästa år' eller också 'frågan om provisoriska jämkningar i skalorna för den statliga inkomstskatten' tagas upp till 'särskild behandling för att eventuellt kunna föreläggas 1950 års riksdag'.

Det är således möjligt, ehuru icke säkert, att riksdagen 1950 kan bliva i tillfälle att fatta beslut om skattelättnader. Nästa år eventuellt beslutade reformer kunna dock giva resultat för skattebetalaren tidigast den 1 januari 1951.

Kravet på omedelbara skattelindringar är emellertid så starkt och så väl grundat, att det måste tillmötesgå så snart ske kan — den 1 januari 1950. Sedan alla de försök, som från högerns sida gjorts att få till stånd bestående lättnader genom sänkningar i den direkta eller indirekta beskattningen av riksdagen avvisats, är enda möjligheten nu provisoriska lindringar i börjorna, åstadkomna genom sänkt uttagsprocent för den statliga inkomstskatten.

Även om en sådan sänkning är schematisk, måste den dock komma att öka arbetsvilja, produktion och därmed skatteunderlaget. Den dämpar också i viss mån de skadliga verkningarna av marginals-katten. Om man däremot såsom inom utskottet ifrågasatts differentierar uttagsprocenten efter stigande inkomst, skärper man progressiviteten och ökar marginals-katten. Då vi förmena att redan den nuvarande progressiviteten är ur samhällseko-

nomisk synpunkt skadlig och dessutom att differentierad uttagsprocent icke torde vara lagligt möjlig, hava vi icke kunnat biträda de förslag, om sålunda sänkt uttagsprocent, som inom utskottet framförts.

Det är emellertid nödvändigt att riksdagen i handling ger svenska folket fog för förhoppningen att skattetrycket kan minskas. Vi föreslå därför en provisorisk skattelättnad åstadkommen genom en med 10 enheter sänkt uttagsprocent. Detta provisorium får icke fattas som ett föregripande av de pågående skatteutredningarnas resultat.

Riksdagen bör vid detta tillfälle även anhålla om förslag till 1950 års vårsession till bestående, verkligt samordnade lättnader i själva skattesystemet.

Vi hemställa sålunda,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 181 icke kunnat oförändrad bifallas — måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1949/50 med 100 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet samt att de likalydande motionerna I: 298 och II: 379, i vad motionerna avse skatteprocenten, måtte anses besvarade genom vad sålunda hemställts; ävensom

i anslutning därtill i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala,

att ett starkt behov av snara samordnade lättnader i beskattningen föreligger,

att synnerlig hänsyn måste tagas härtill i den statliga utgiftspolitik; samt

att förslag om rationellt verkande bestående skattelättnader, grundade på en allmän översyn av nu gällande skattesystem och avsedda att träda i kraft den 1 januari 1951 måtte framläggas för 1950 års riksdag vid dess vårsession;

B) att riksdagen måtte — — — (= utskottet s. 18 rad 15—rad 11 nedifrån) — — — halv promille; samt

C) att bevillningarna för budgetåret 1949/50 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. . .	2 150 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
— — — (= utskottet s. 18 rad 4 nedifrån—s. 19 rad 8 uppifrån) — — —		

	Kronor	Kronor
Omsättnings- och expeditionssstämplar m. m.	50 000 000	2 308 150 000
Automobilskattemedel:		
— — — (= utskottet s. 19 rad 10 uppifrån—rad 4 nedifrån) — — —		
Postverket (överskott)		17 000 000»

II) av herrar *Petrén, Sandberg, Kristensson* i Osby och *Wedén*, vilka anför:

»I motionerna I: 215 och II: 269 liksom i vår reservation till bevillningsutskottets utlåtande nr 18 har den uppfattningen kommit till uttryck, att ett viktigt mål för samhällets ekonomiska politik under de närmaste åren är att steg för steg åstadkomma en reduktion av skattetrycket. Vi anse det angeläget att redan i år beslut fattas om en sänkning av skatterna. Det rådande skattesystemet utövar obestriddligen ett ogynnsamt inflytande på arbetsprestationer och sparande. Det är av vikt att statsmakterna utan dröjsmål ta första steget till en skattesänkning, så att medborgarna få en känsla av att skattetrycket efter att under en lång period i stort sett ha varit stigande nu kommer att förete en fallande tendens. De psykologiska verkningarna av ett skattesänkingsbeslut redan i år böra ej underskattas, även om hänsyn till det allmänna ekonomiska läget sätter ganska snäva gränser för de omedelbara skattesänkningarna.

Enligt vår mening bör den skattesänkning, som nu kan komma i fråga, åstadkommas genom en reduktion av uttagningsprocenten vid inkomstbeskattningen för enskilda personer från 100 till 90 %. En sådan reduktion skulle minska inkomsterna för statskassan under nästkommande budgetår med inemot 50 miljoner kronor. Som skäl för en sådan provisorisk skattejustering vilja vi utom vad ovan anförts även hänvisa till att de senaste årens inflation höjt den nominella inkomstnivån, vilket med rådande skatteskalar innebär en ej oväsentlig skärpning av skattetrycket, som ej var avsedd, när beslut om nuvarande skattesystem fattades år 1947. En viss sänkning av inkomstbeskattningen som kompensation är alltså starkt motiverad. I verkligheten skulle för flertalet skattebetalare ett beslut om 90 % uttagning under nästa budgetår innebära en hårdare beskattning än 100 % uttag vid det för ett par år sedan rådande penningvärdet.

Den av oss föreslagna skattesänkningen är att betrakta endast som en provisorisk åtgärd i avvaktan på den översyn av skattesystemet, varom riksdagen i år fattat beslut, och kan därför icke anses föregripa utredningens arbete och resultat.

I motionerna hade yrkats på bensinransoneringens snara avskaffande och beräknats att därigenom skulle uppkomma en ökning av de i form av bensinskatt till statsverket inflytande intäkterna med omkring 45 miljoner kronor. Sedan riksdagen emellertid nu avslagit motionerna i den nämnda de-

len, har möjligheten att erhålla viss täckning för den inkomstminskning, som skulle uppstå genom sänkningen av inkomstskatten bortfallit. Vi beklaga detta, men anse icke frågan om en sänkning av inkomstskatten i avgörande grad beroende av utgången i ransoneringsfrågan. Det torde icke heller få anses uteslutet, att regeringen vid lämplig tidpunkt under nästa budgetår finner sådana omständigheter föreligga, att bensinransoneringen kan avskaffas.

Det förtjänar att här påpekas, att budgetöverskottet, vilket i statsverkspropositionen beräknades till 721 miljoner kronor och i proposition nr 181 till 618 miljoner kronor för nästa budgetår, på grund av beräknade besparingar på vissa anslag nu synes kunna uppskattas till omkring 670 miljoner kronor. Den senaste uppräknningen av budgetöverskottet svarar sålunda mer än väl mot den av oss beräknade ökade inkomsten av bensinskatten, varför dennas bortfall icke behöver hindra genomförandet av vårt förslag om skattesänkning. Den föreslagna skattesänkningen innebär icke en sådan reducering av budgetöverskottet att syftet med detsamma skulle riskeras.

Enligt gällande bestämmelser skall procenttalet för den statliga inkomstskattens utlagande vara detsamma under hela kalenderåret. Man torde därför böra räkna med en minskning i skatteintäkterna — bortsett från den inverkan ett ändrat skatteunderlag kan medföra — närmast även för första hälften av budgetåret 1950/51. För hela kalenderåret 1950 torde inkomstminskningen röra sig omkring 120 miljoner kronor. Under förutsättning att under det närmaste året en målmedveten politik bedrivs för återställande och befastande av den samhällsekonomiska balansen, bör man emellertid kunna räkna med en betydligt mindre överbalansering av driftbudgeten budgetåret 1950/51 än för 1949/50. Vi anse det ingalunda önskvärt, att staten under långa perioder beskattar medborgarna väsentligt utöver vad som erfordras för täckande av utgifterna på driftbudgeten.

Det är oss angeläget att starkt understyrka, att även konsumtionsbeskattningen i vårt land på vissa punkter är alldeles för hög. Den bör därför så snart som möjligt reduceras. Detta gäller särskilt beskattningen av papper och den extra beskattningen av bensin, vilka båda skatter även verka menligt på näringslivet. Enligt vår mening bör man redan nu taga i sikte att under nästkommande år, om inga oförutsedda händelser inträffa, avskaffa dessa båda extra skatter.

Vid vårt övervägande av vilken åtgärd för en sänkning av skattetrycket, som först är möjlig att vidtaga inom ramen för den erforderliga överbalanseringen, hava vi emellertid, som även framgår av det föregående, kommit till det resultatet att det bör gälla den direkta skatten. En sänkning av den direkta skatten är ägnad att utöva just den stimulerande effekt på produktionen som för närvarande framför allt är behövlig. Vi anse sannolikt, att denna effekt vid en sänkning av den direkta inkomstskatten är större än vid en sänkning av den indirekta beskattningen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställa vi,

A) att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 181 framlagda förslag angående skatteprocenten och med bifall till de likalydande motionerna I: 298 av herr Bergvall m. fl. och II: 379 av herr Ohlin m. fl., i vad motionerna avse skatteprocenten, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1949/50 med 100 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet;

B) att riksdagen måtte — — — (= utskottet s. 18 rad 15—rad 11 nedifrån) — — — halv promille; samt

C) att bevillningarna för budgetåret 1949/50 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	2 150 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
— — — (= utskottet s. 18 rad 4 nedifrån—s. 19 rad 8 uppifrån) — — —		
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	50 000 000	2 308 150 000
Automobilskattemedel:		
— — — (= utskottet s. 19 rad 10 uppifrån—rad 4 nedifrån) — — —		
Postverket (överskott)		17 000 000»

III) av herrar *Niklasson* och *Andersson* i Dunker, vilka anfört:

»Kraven på en skattepolitik som stimulerar företagsamhet, arbetsvilja och sparsamhet ha i dagens läge fått en allt större betydelse, då även skattepolitiken måste inordnas under en produktionsfrämjande ekonomisk politik. Det står fullt klart att nuvarande höga skatter ha en hämmande inverkan på medborgarnas intresse att öka sin arbetsinsats och sitt sparande. Det framstår som en angelägen uppgift, vilken kräver en snar lösning, att lätta det hårda skattetrycket.

När det gäller att lindra skattebördan böra enligt vår mening de konsumtionsskatter, som verka mest fördyrande och tyngande på produktionen, i första hand avskaffas eller minskas. Från dessa utgångspunkter har det

framstått som synnerligen önskvärt att den av förra årets riksdag beslutade tilläggsskatten på bensin och brännolja redan i år blivit slopad. Denna skatt drabbar inte endast produktionen utan går även hårdast ut över landsbygdens folk. Den extra bensinskatten fördyrar frakter och resor för de folkgrupper, som äro nödsakade att använda bussar och bilar framför allt där avstånden äro långa. Den försvårar ett uppnående av den likställighet i olika avseenden, som de flesta numera äro ense om skall genomföras mellan glesbygdernas och tätorternas folk. Det kan icke ur rättvisesynpunkt vara riktigt att uttaga en konsumtionsskatt, som i så hög grad drabbar de i fråga om kommunikationer sämst ställda landsändarna. Det är alldeles påtagligt att särskilt Norrlands befolkning på grund av de stora avstånden hårt träffas av den förhöjda bensinskatten.

De motioner som vid innevarande riksdag väckts med yrkande att tilläggsskatten på bensin skulle slopas redan från den 1 juli i år, ha emellertid av riksdagen avslagits. Det har härvid särskilt gjorts gällande att inkomstbortfallet för statens vidkommande skulle bli så stort, att överbalanseringen av budgeten minskades i så hög grad att den ekonomiska stabiliseringen skulle äventyras. Häremot kan emellertid invändas att budgetöverskottet även utan den extra bensinskatten torde komma att uppgå till en synnerligen betydande summa eller omkring 500 miljoner kronor. Det torde icke med fog kunna påstås att budgetöverskottet ovillkorligen måste vara högre för att verka tillräckligt inflationshämmande. Vilken storlek budgetöverskottet bör ha är en avvägningsfråga, om vilken delade meningar kunna råda. Någon hållbar motivering för att budgeten för närvarande måste överbalanseras med just 670 miljoner kronor har icke presterats. Det kan sålunda icke göras gällande, att den ekonomiska stabiliseringen skulle vara beroende av de belopp den extra bensinskatten inbringrar.

Eftersom den ekonomiska politiken, däri inberäknat skattepolitiken, måste anpassa sig till olika konjunkurlägen, är det naturligtvis nödvändigt, att vid bedömandet av behovet av överbalansering även taga med i beräkningen den sannolika utvecklingen av det ekonomiska läget. Och det torde knappast kunna förnekas att tendenser till en avmattning av högkonjunkturen nu framträda allt tydligare. I denna situation avtager behovet av en överbalansering.

Som inledningsvis framhållits har kravet på skattelättnader växt sig allt starkare. Enligt vår mening är en sådan lättnad också möjlig. Att därvid den i fjol beslutade tilläggsskatten å bensin bort komma i främsta rummet är självklart ur de synpunkter vi anse oss böra förfäktas. Mot denna form av konsumtionsskatt kan nämligen som nyss framhållits förutom att den i likhet med konsumtionsskatter i allmänhet icke är avpassad i förhållande till skattekraften invändas att den drabbar landsbygdens folk hårdare än andra. Då förslaget om slopande av tilläggsskatten på bensin nu fallit, återstår en sänkning av den statliga inkomstskatten som enda möjlighet att vid denna riksdag åstadkomma en lättnad i det samlade skattetrycket. Enligt vår mening hade det varit önskvärt att sänkningen av denna skatt hade

kunnat utformas så, att skattelättnaden så nära som möjligt motsvarat en konsumtionsskattesänkning. I viss mån skulle detta ha kunnat vinnas genom att begränsa det inkomstbelopp för vilket skattelättnad medgivits. Ett sådant förslag kan emellertid icke f. n. göras till föremål för riksdagens prövning. I denna situation anse vi oss böra förordna en sänkning till 90 av uttagningsprocenten för inkomstskatten för andra hälften av kommande budgetår. Denna sänkning av statsskatten, bör självfallet anses vara av provisorisk karaktär i avvaktan på de förslag som kunna förväntas av den nu tillsatta skatteutredningen.

Den av oss föreslagna sänkningen av uttagningsprocenten torde medföra en minskning av statsverkets inkomster för helt år räknat med sammanlagt 140 miljoner kronor. För budgetåret 1949/50 torde emellertid inkomstminskningen icke uppgå till fullt 50 miljoner kronor på grund av att endast två skatteuppbörder med den lägre uttagningsprocenten infalla under förra hälften av kalenderåret 1950. Den minskning av budgetöverskottet, som sålunda uppstår genom sänkningen av uttagningsprocenten, blir för budgetåret 1949/50 förhållandevis begränsad.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställles,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 181 icke kunnat oförändrad bifallas — måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1949/50 med 100 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet samt att de likalydande motionerna I: 298 och II: 379, i vad motionerna avse skatteprocenten, måtte anses besvarade genom vad sålunda hemställts;

B) att riksdagen måtte — — — (= utskottet s. 18 rad 15—rad 11 nedifrån) — — — halv promille; samt

C) att bevillningarna för budgetåret 1949/50 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	2 150 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
— — — (=utskottet s. 18 rad 4 nedifrån—s. 19 rad 8 uppifrån) — — —		

	Kronor	Kronor
Omsättnings- och expedi- tionsstämplar m. m. ..	50 000 000	2 308 150 000
Automobilskattemedel:		
— — — (= utskottet s. 19 rad 10 uppifrån—rad 4 nedifrån) — — —		
Postverket (överskott)		17 000 000»